

Forslag til udvidelse af Vestergade

Adresse: Vestergade mellem Rådhuspladsen og Gammeltorv
Udført: 1949 - Ikke realiseret. Hører til sag, drøftet i Borgerrepræsentationen den 7.4.1949, BRF 1949-50 side 5-10.
Stadsarkitekt: F. C. Lund
Arkitektmedarbejder: Ib Lunding

Sagens forhistorie

Fra 1920'erne arbejdede man i Stadsingeniørens Direktorat med mulighederne for forbedring af færdselsforholdene i den indre by (byen inden for voldene). Biltrafikken var stærkt stigende, og navnlig arbejds trafikken forudsattes at stige i takt med bykernens stadig tiltagende overgang til erhvervskvarter. Det gamle gadenet var uegnet til at bære den voksende biltrafik – bydelen manglede gennemgående hovedgader. I 1923 og 1931 vedtog Borgerrepræsentationen udvidelseslinjer for en række gadestrækninger med det formål i retningerne nord-syd og øst-vest at skabe hovedfærdselsårer. Udvidelsesplanerne i 1931 var foranlediget af de omfattende byggeplaner, Gutenberghus havde i kvarteret ved Vognmagergade-Pilestræde. Trafikplanerne bestod dels af udvidelse af de eksisterende gader Vestergade, Skindergade, Møntergade og Landemærket, dels af etablering af en ny gade langs Trinitatis kirkeplads og en ny gade parallel med Vognmagergade mellem Landemærket og Møntergade (en forlægning af Pilestræde). Disse gadeplaner blev vedtaget af Borgerrepræsentationen den 24.9.1931 (BRF 1931-32 side 721-726). Vestergade og Skindergade skulle ifølge planen udvides til 12,5 meter.

Diskussionen om, hvorledes den indre by fremover skulle udformes foregik både i 1930'erne og 40'erne men fik særlig næring i slutningen af 1940'erne. I 1947 udsendte Stadsingeniørens Direktorat publikationen ”Københavns gamle Bydel. Bebyggelse. Befolkning. Erhverv. Trafik. En Bydelsundersøgelse foretaget af Byplankontoret”. Der var tale om et materiale, der skulle danne grundlag for en dispositionsplan, som skulle regulere det store nybyggeri, som kunne forventes, når de dagældende byggerestriktioner faldt væk. Mange fandt, at undersøgelsen rummede betragtninger, der agiterede for stor imødekommenhed over for omfattende fornyelser i bydelen. Harald Langberg, sekretær i Foreningen til gamle Bygningers Bevaring, skrev ”Københavns gamle Bydel”, udsendt af foreningen i 1948, imod Stadsingeniørens Direktors undersøgelse. Steen Eiler Rasmussens lille bog ”København 1950” er også et indlæg imod undersøgelsesmaterialets tendens. Foreningen til Hovedstadens Forskønnelse havde først i en (rød) pjece fra april 1949 været imødekommende over for synspunkterne i Stadsingeniørens Direktors undersøgelse men vendte sig i en ny (blå) pjece i juli 1949 imod den. Foreningen havde i mellem de to pjecer udskiftet hele bestyrelsen.

Stadsarkitektens forslag

Den 7.4.1949 behandlede Borgerrepræsentationen et forslag til udvidelse af en strækning af Vestergade. Med henvisning til den i 1931 vedtagne udvidelse af gaden til 12,5 meters bredde, oplystes nu, at en udvidelse til 15 meter ville være nødvendig. Gaden var fra Stadsingeniørens Direktors side tænkt udvidet på den nordre side (Politikens karré), men Stadsarkitektens Direktorat anførte, at udvidelsen burde ske på gadens søndre side således, at der ikke blot blev taget hensyn til den smukt svungne husrække på nordsiden, ”...men navnlig fordi denne danner den finest tænkelige baggrund for den karakteristiske udsigt fra Rådhuspladsen til Frue Kirkes tårn”. Udvidelsen af gaden er ikke blevet effektueret, og de vedtagne udvidelseslinjer blev ophævet i slutningen af 1950'erne.

Jens Simonsen 28. april 2016

Tegningsfortegnelse

Udvalgte og skannede tegninger markeret med blå skrift er anbragt først i fortegnelsen.

Arkivnummer	Stadsarkitekt nr.	Beskrivelse	Målestok	År	Bemærkning til datering	Udførelse	Skab	Skabsnr.
IA 1947 /2		Kvarterplan nr. 102: Forslag til fremtidige gadebredder for Studiestrædekvarteret	1:1000	1950		Tryk	Pb	Skuffe 19
IA 1949 /3		Regulering af Vestergade: Perspektiv 1, Vestergade, nuværende situation		1949		Tryk	Pb	Skuffe 19
RIA VE 7000a /1		Regulering af Vestergade: Perspektiv 2, Vestergade udvidet efter Stadsarkitektens plan		1949		Blyantstegning	RIA	74, 10
RIA VE 7000a /2		Regulering af Vestergade: Perspektiv 3, Vestergade udvidet efter Stadsingeniørens plan		1949		Blyantstegning	RIA	74, 10
IA 1954 /1		Regulering af Vestergade: Perspektiv A, Vestergade, nuværende situation		1954		Blyantstegning	Pb	Skuffe 19
RIA VE 7000a /3		Regulering af Vestergade: Perspektiv 2, Vestergade udvidet efter Stadsarkitektens plan		1949		Tryk	RIA	74, 10
RIA VE 7000a /4		Regulering af Vestergade: Perspektiv 3, Vestergade udvidet efter Stadsingeniørens plan		1949		Tryk	RIA	74, 10
RIA VE 7000a /5		Regulering af Vestergade: Perspektiv 2, Vestergade udvidet efter Stadsarkitektens plan		1949		Tryk, negativ	RIA	74, 10

Arkivnummer	Stadsarkitekt nr.	Beskrivelse	Målestok	År	Bemærkning til datering	Udførelse	Skab	Skabsnr.
RIA VE 7000a /6		Regulering af Vestergade: Perspektiv 3, Vestergade udvidet efter Stadsingeniørens plan		1949		Tryk, negativ	RIA	74, 10
RIA VE 7000a /7		Regulering af Vestergade: Perspektiv 2, Vestergade udvidet efter Stadsarkitektens plan		1949		Tryk	RIA	74, 10
RIA VE 7000a /8		Regulering af Vestergade: Perspektiv 3, Vestergade udvidet efter Stadsingeniørens plan		1949		Tryk	RIA	74, 10
IA 1954 /2		Regulering af Vestergade: Perspektiv A, Vestergade, nuværende situation		1954		Tryk, negativ	Pb	Skuffe 19
IA 1954 /3		Regulering af Vestergade: Perspektiv A, Vestergade, nuværende situation		1954		Tryk	Pb	Skuffe 19
IA 1954 /4		Regulering af Vestergade: Perspektiv A, Vestergade, nuværende situation		1954		Tryk	Pb	Skuffe 19
IA 1949 /1		Regulering af Vestergade: Perspektiv 2, Vestergade, udvidet efter Stadsarkitektens plan		1949		Tryk	Pb	Skuffe 19
IA 1949 /2		Regulering af Vestergade: Perspektiv 3, Vestergade, udvidet efter Stadsingeniørens plan		1949		Tryk	Pb	Skuffe 19
IA 1949 /4		Regulering af Vestergade: Perspektiv 3, Vestergade, udvidet efter Stadsingeniørens plan		1949		Tryk	Pb	Skuffe 19
IA 1947 /2		Kvarterplan nr. 102: Forslag til fremtidige gadebredder for Studiestrædekvarteret	1:500	1947		Tryk, med farveblyantskravering	Pb	Skuffe 19